

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

20-21 ЛЮТОГО 2025 РОКУ

м. Запоріжжя

<i>Недельська С.М., Мазур В.І.</i> ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ VI КУРСУ ПРИ ВИВЧЕННІ «ПЕДІАТРІЇ» ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ	108
<i>Сидоренко О.В.</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»	109
<i>Соляненко О.Л.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У МЕДИЧНИХ ЗВО	110
<i>Соляник О.В.</i> СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ З ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ	111
<i>Строгонова Т.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ І СТАТИСТИКИ У МЕДИЧНИХ ЗВО	112
<i>Трегуб С.Є.</i> ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В МЕДИЧНИХ ЗВО	113
<i>Федько О.Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	114
<i>Щербак В.В., Пода О.А., Ткаченко О.Я., Бубир Л.М., Олійніченко М.О., Климко Д.О., Рубан Ю.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ МІЖНАРОДНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ №2 ПДМУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	115

СЕКЦІЯ 7. МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

<i>Волосовець О.П., Волосовець А.О.</i> ДЕФІЦИТ МЕДИЧНИХ КАДРІВ В УКРАЇНІ В ЧАСИ ВІЙНИ	121
<i>Амма А.В.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ ЛЮДИНИ У ВІРТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ М. МАК-ЛЮЕНА	124
<i>Денисенко В.В.</i> СИНДРОМ УЛІССА: МІГРАЦІЯ, ПСИХОЛОГІЧНІ ПОРУШЕННЯ ТА ОСОБИСТІСНІ РЕСУРСИ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ	126
<i>Гречка Я.С., Черненко О.Є.</i> ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ	128
<i>Іріюглу Ю.О.</i> СУСПІЛЬНІ АСПЕКТИ ПИТАНЬ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	129
<i>Кочуровська А.О., Лукашенко Л.В.</i> МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ	131
<i>Моргунцов В.О.</i> МЕДИЦИНА ЯК ЗРАЗОК ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН В УМОВАХ ВІЙНИ ТА РOLЬ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ ЗМІН	134
<i>Підкова В.Я., Зелезінська Н.Я., Катрич Ю.О.</i> СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ТА МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ ТА МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	136
<i>Семененко А.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ УКРАЇНЦІВ	138
<i>Сметаніна К.І., Матвійчук В.С., Півнюк М.І.</i> ФАРМАЦЕВТИЧНА ДОПОМОГА ПРИ НАЯВНОСТІ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ТРАВМОЮ ТА СТРЕСОМ	139
<i>Siusiuka V.H., Pavliuchenko M.I., Soloviova N.M., Kyrychenko M.M.</i> PREGNANCY DURING MILITARY AGGRESSION: FEATURES OF PSYCHO-EMOTIONAL DISORDERS AND THEIR CONSEQUENCES	141
<i>Усачова О.В., Денискова О.М., Сіліна Є.А.</i> ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ТА ПРОБЛЕМИ МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ В УКРАЇНІ	142
<i>Харун І.Л.</i> ЗВИЧНЕ НЕВИНОШУВАННЯ ВАГІТНОСТІ У ЖІНОК ІЗ ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД	144

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ VI КУРСУ ПРИ ВИВЧЕННІ «ПЕДІАТРІЇ» ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

*Недельська Світлана Миколаївна, д.мед.наук, професорка,
зав.кафедри факультетської педіатрії,
Мазур Вікторія Іванівна, к.мед.наук, доцент,
кафедра факультетської педіатрії,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Вдосконалення професійної і моральної підготовки студентів йде через процес спілкування з викладачем та пацієнтом. Під час розвитку цифрових технологій дуже важливо не втратити взаємовідносини між людьми, особливо під час війни, між студентом та викладачем, між пацієнтом та лікарем. Робота студентів під час практичного заняття є творчим процесом, особливо під час дистанційного навчання. Це повинно допомагати розвивати не тільки клінічне мислення, а й моральні та етичні якості.

У сфері освіти продовжує зберігатися гуманістичний підхід до навчання. Дуже важливим є емоційний аспект взаємодії викладача й студента. Його важливо зберегти в такий складний час.

Вважається, що викладач керує навчальною діяльністю студента, але такий підхід до процесу навчання вже не задовольняє потреби на сучасному етапі. Викладання здійснюється за допомогою організації навчального матеріалу (програм, підручників, навчальних посібників та ін.), особливе значення в дистанційній освіті мають алгоритми дій в різних ситуаціях, розроблені електронні схеми, якими керує також студент. Взаємодія викладача і студента завжди передбачає передачу теоретичних і практичних знань. Дуже часто навчання при дистанційній освіті зводиться просто до повідомлення інформації, яку треба запам'ятати, або вирішити тести і отримати за них бали.

Всі види діяльності студентів, викладача повинні сприяти вирішенню педагогічних завдань. Велику роль відіграє групова робота. Вирішення завдань за алгоритмами, виконання завдань on-line без контакту з хворою дитиною та її батьками не сприяє розвитку чуйності, спостережливості, співчуття. Відсутність контактів з «реальними» пацієнтами під час занять не допоможе також досягти віри в свої знання, клінічного мислення. Контакт з «реальним» пацієнтом сприяє також процесу самовиховання студента, коли він засвоює основи деонтології разом з одержанням знань, умінь.

В час розвитку цифрових технологій дуже важливо не втратити взаємовідносини між людьми, особливо між пацієнтом та лікарем. Робота студентів під час практичного заняття є творчим процесом. Це допомагає розвивати не тільки клінічне мислення, а й моральні та етичні якості.

Викладач повинен не тільки інформаційно навантажувати студентів, а й осмислювати та обговорювати з ними різні ситуації, роблячи акцент на морально-етичні та деонтологічні проблеми, особливо при дистанційній формі навчання. Цьому допомагають навчальні фільми за темою заняття з відображенням спілкування лікаря та хворої дитини, її батьками.

Велике значення має спілкування викладача та студента під час виконання індивідуального завдання, проведення консультацій, коли вирішуються не тільки педагогічні та професійні питання, а йде виховна робота, вирішуються психологічні проблеми. У студентів формується співчуття до дитини, доброзичливість, вміння керувати своїми відчуттями. Треба звертати увагу на психологічний стан дитини в такі складні часи. Все це відіграє роль в розвитку комунікативних навичок майбутнього лікаря, культурі спілкування, як з хворою дитиною і її батьками, так і між членами студентської групи.

Постійне використання гаджетів призводить до зменшення спілкування, коли можна відчувати переймання співрозмовника, його розгубленість, емоції.

Дуже важливо показати хворому свою небайдужість, співпереживання, додати віри в одужання. Більш правильно це робити при реальному контакті з пацієнтом, дивлячись йому

в очі, взявши дитину за руку. Але, на жаль, цього не можна зробити при дистанційній формі навчання. Віртуальний пацієнт не вирішує питань живого спілкування з його психологічними проблемами. Тому викладач, дистанційно спілкуючись зі студентами, повинен наводити приклади зі своєї практики, не забувати про відчуття гумору.

Але й не треба забувати про лікарські помилки, які розглядаються не тільки, як варіант кейсу, але й з реальної практики. При цьому не забувати про психологічні і емоційні аспекти. Неприпустима байдужість. Завжди треба пам'ятати про ментальне здоров'я.

Використання високих технологій навчання та в практичній діяльності лікаря не виключає спілкування з пацієнтом. При цьому і викладачі, і студенти повинні пам'ятати про етичні та деонтологічні норми при спілкуванні з хворими дітьми та їх батьками. Тому на дистанційних практичних заняттях викладачі повинні давати не тільки «сухі» теоретичні викладки та алгоритми, а й приклади з клінічної практики про відносини між пацієнтом та хворим у різних випадках перебігу хвороби.

ВИСНОВКИ

1. Процес медичної освіти повинен орієнтуватися не тільки на отримання професійних знань і навичок, але і на виховання людяності, особливо в умовах дистанційного навчання під час війни.

2. Пріоритет у вихованні студента під час дистанційної освіти належить викладачу.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»

*Сидоренко Оксана Василівна, кандидат філологічних наук, доцент,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

У парадигмі професійної компетентності висококваліфікованого фахівця медичної галузі загалом і фізичного терапевта зокрема фундаментально значимою є комунікативна компетентність, оскільки спілкування (або ж комунікація) відіграє поліфункціональну роль у житті та діяльності людини, є стимулювальним фактором для особистісного розвитку та суспільної реалізації, адже “спілкування сприяє створенню умов для розвитку мотивації тих, хто займається професійною діяльністю, надає їй творчого характеру, розвиває особистості суб'єктів спілкування, попереджує виникнення психологічних бар'єрів” [2].

Фізичний терапевт зобов'язаний володіти комунікативними вміннями, адже вони є визначальним критерієм його успішної професійної самореалізації в майбутньому, створюють позитивний імідж як фахівця тощо.

Підготовка лікаря-ерготерапевта зі сформованою комунікативною компетентністю не відбувається в межах вивчення якоїсь конкретної дисципліни, вона не обмежена лише хронологічними рамками навчання, це процес постійнотривалий. Однак закласти розуміння спілкування як системи, засвоїти теоретико-практичний базис комунікації - це прерогатива системи освіти в медичному навчальному закладі.

Власне тому цілеспрямована підготовка мовної особистості майбутнього лікаря-ерготерапевта, до його мовленнєвої діяльності, культури спілкування триває протягом усього періоду навчання. Якщо раніше комунікативна майстерність була одним із багатьох завдань при вивченні дисципліни “Українська мова (за професійним спрямуванням)”, то зараз, завдяки вибірковим дисциплінам, ця робота носить комплексний характер, вибудовується завдяки наскрізній міждисциплінарній парадигмі тощо. Так, досягненню високого рівня володіння комунікативною компетентністю сприяє вивчення “Психології”, “Психології спілкування”, “Соціальної психології”, “Теорії та практики професійної мовної комунікації”, “Культури наукової мови”, “Культури спілкування фізичного терапевта”.

Такий підхід до формування комунікативної грамотності студентів дозволяє залучати різноякісні підходи (компетентнісний, культурологічний, діяльнісний) та пропрацьовувати максимально повний спектр компонентів досліджуваної компетентності (комунікативно-ціннісний, особистісно-комунікативний, поведінково-дієвий, комунікативно-когнітивний)